

KVINDEN OG SAMFUNDET.

Udgivet af

Dansk Kvindesamfund.

Nr 41.

Kontor: Nørregade 33, St.

19. Oktober 1901.

Udgaar hver Lørdag.

17. Aarg.

Koster 50 Øre Kvartalet.

(+ 9 Øre i Postpenge i København.
+ 11 — — i Provinserne.)

Enkelte Numre 5 Øre.

Julie Laurberg,

Fotograf.
Hotel du Nord.
Indgang ad Porten. Elevator.

Ærede Læser af K. & S.!

Frugt, Grøntsager, Vildt, slagtet Fjerkræ,
udmærket Fiskefars 60 Øre ½, henkogte
Sager, alt i bedste Kvalitet anbefales Dem fra

Sophie Jensen, Skovbogade 5.

Telefon 7015.

Varerne sendes overalt.

Toni Christensen.

Hjemmelavet Konfekt,

Spise og Kogechokolade,
Kakao m. m.

Lykkesholms Allé 1 A, St.
Telefon 18311.

Varerne bringes overalt.

„Pauline Worms Minde“.

Af ovennævnte Legat uddeles paa
Pauline Worms Fødselsdag, den 29.
November, 3 à 4 Portioner til **Bog-**
hjælp for Lærerinders videre Ud-
dannelse

Ansøgning med Anbefaling og med
Opgivelse af, hvilke Bøger der ønskes,
sendes til Frk. Anna Hjort, Øster-
søgade 104, 3. Sal, inden 15. Novbr.

A. Bruun. J. Falbe-Hansen.

A. Hjort. K. Frederiksen
J. Pontoppidan.

Herberg for hjemløse Kvinder.

For den Velvillie, flere af Dansk Kvinde-
samfunds Medlemmer i Landkredsene har
vist Herbergsagen ved at indsamle Bidrag i
de smaa Størebøsser, takker Komiteen hjer-
teligt. Bøsser kan fremsendes rekvireres hos
Undertegnede paa Kvinden og Samfundet's
Kontor, Nørregade 33.

Vibeke Salicath.

„Kvinden og Samfundet“ kan over-
alt bestilles paa Postkontorerne samt
paa Bladets Ekspedition, Nørregade
33. København.

Redaktionen træffes som Regel hver
Mandag og Torsdag Kl. 12—1 paa Kontoret
Nørregade 33, St

Artikler, som ønskes optagne i det først
udkommende Nummer af Bladet, maa være
Redaktionen i Hænde senest Mandag Morgen.

Ekspeditionen, Nørregade 33, St., aaben
hver Dag Kl. 10—7.

Annoncer til Kvinden og Samfundet
bedes sendte under Ekspeditionens Adresse.

Annonceprisen er: Forsiden 20 Øre, 3die
og 4de Side 15 og 12 Øre pr. Petiline —
10 % for mindst 6 Ganges Indrykkelse. Lø-
bende Annoncer Aaret rundt 15 % Rabat.

Klager over Uregelmæssighed i For-
sendelsen bedes stillet skriftligt til Postvæse-
net — hjælper dette ikke, da til Bladets
Kontor.

„Kvinden og Samfundet“ faas i
Kioskerne.

Aktuelt Spørgsmaal.

Dette Fotografi af en lille Boerpige, Lizzie van Zyl, viser den Tilstand der hersker blandt
de fleste af Børnene i Teltlejren ved Bloemfontein. Billedet er taget af Miss Hobhouse.

Et Folk, der ikke vil dø.

Hvilken Kvinde følger vel ikke
med den dybeste Medlidenhed og
Beundring Boerernes heltemodige
Kamp for at bevare deres Land?
De Beskrivelser, Bladene fra Tid til
anden bringer om det ulykkelige
Folks Lidelser, opvækker overalt den
inderligste Sympathi. Med bankende
Hjærte læser man om de utrolige
Lidelser og Savn, de stakkels Kvin-
der og Børn er underkastede i Telt-
lejren, hvor de lever tilbagetrængte
og indespærrede som Dyr. Sult og
Nød dræber dem i Tusindvis, borte
fra Faderen og Forsørgeren, der
maaske selv ligger døende paa Slag-
marken.

En engelsk Sygeplejerske, Miss
Hobhouse, der af en Kommitté, be-
staaende af engelske Kvinder, er sendt
til Syd-Afrika, dels for at bringe de
Ulykkelige den mest paatrængende
nødvendige Hjælp, dels for at hjem-
sende en Beretning om Tilstanden
paa Stedet, giver en rystende Skil-
dring af de stakkels Flygtninges, eller
rettere Fangens Skæbne. Miss Hob-
house skriver bl. a.:

„I de klokkeformede Telte er Kvin-
der og Børn sammenstuvende — fra
seks til ti Personer — i Telte, der
ikke indeholder 500 Kubikfod Luft.
Det er let at tænke sig, hvilken
Atmosfære der hersker i disse Telte
om Natten. Kommer man om Dagen
ude fra den stegende Solvarme og
gaar ind i Teltet, faar man Kvæl-
ningsformæmmelser. Solens Straaler
brænder tværs igennem det tynde
Lærred, og utallige Spyfluer gør det
næsten umuligt at være i Teltet.
Ikke en Stol, ikke et Bord findes
her, men forøvrigt vilde der heller
ikke være Plads til disse Genstande.
I et af Teltene findes en Trækasse,
der er stillet op paa den ene Ende
og gør Tjeneste som Madskab. Det
er hele Møblementet. I dette Telt
lever en Fru B.'s fem Børn (af hvilke
de tre er halvvoksne) og en ung

Kafferpige. Naar det regner, gaar
Vandet tværs gennem Lærredet eller
strømmer ind fra neden og opbløder
Jorden, hvor Staklerne ligger uden
Træpper, kun faldte pjaltede, util-
strækkelige Klæder.

Fru P. har seks Børn i Aldre
fra femten til to Aar. Hun er bru-
talt skilt fra dem og véd ikke, hvor
de befinder sig. Hendes Mand hol-
des fangen i Bloemfontein, men det
er ham forbudt at se sin Hustru.
Hun venter sin Nedkomst om tre
Uger. Hun sover paa den bare op-
blødt Jord. Hendes Lemmer er
fuldstændig stive.

Et frygteligt Onde er Natteduggen,
der gaar gennem Teltets Lærred og
gennembløder alt. Om Morgen
tørres Staklerne deres drivvaade Pjal-
ter i Solen. Af Levnedsmidler er
Dagens Ration: ½ Pd. Kød (med
Fedt og Ben iberegnet), 2 Unzer
Kaffe, ¾ Pd. Mel, 2 Unzer Sukker,
½ Unze Salt, ½ Daase kondenseret
Mælk. Det er alt. Ofte er Kødet op-
ædt af Maddiker. I nogen Tid fik
de af og til Kartofler. 7 Kartofler
til 7 Mennesker. Det er nu ophørt.

„At sluge Millioner af Tyfus-Ba-
ciller eller drikke Vand fra Lejren
ved Bloemfontein er ganske det
samme,“ siger Lægerne. Det er
næsten en Umulighed at faa kogt
Vand, da Brændsel ikke er til at
opdrive.

Med Hensyn til Klæder mangler
man alt. De Faa, der ejer et enkelt
Klædningsstykke, kan ikke faa det
vasket, da Sæbe ikke findes i
Lejren.

Naar jeg fortæller Dem, at vi for-
uden en Mæslinge-Epidemi har 70
Tilfælde af Tyfus, mangfoldige Til-
fælde af Lungebetændelse, Halsbe-
tændelse o. s. v., vil De kunne gøre
Dem en Forestilling om det Arbejde,
der paahviler den eneste Syge-
plejerske.

Der er talrige Tilfælde, hvor Fa-

milier er fuldstændigt adspalttede
uden at vide hverandres Opholds-
sted.

Under disse frygtelige Forhold dør
Børnene som Fluor. En Fru M. har
seks Børn i Lejren, alle syge. Hun
venter det syvende Barn. Hendes
Mand er tagen til Fange.

Disse Meddelelser er kun et ringe
Uddrag af de Rædsler, Miss Hob-
house skildrer. Man har Vanske-
lighed ved at tro, at et Folk nogen-
sinde kan rejse sig efter at have
gennemgaaet saa haarde Prøvelser;
men man har endnu større Vanske-
lighed ved at tro, at vi lever i det
tyvende Aarhundrede — Humanite-
tens Aarhundrede.

Mod Vinter.

Forbi — forgæves mane Somrens
Glød,
nu er det Høst, og Vinternatten stun-
der;
den Følelse, som bandt os — ung
og rød —
gik i den første Høststorms Kulde
under.

Farvel — ej bittert — naar det maa
saa være,
med Tak vi skilles: Hjærtets dybe
Tak
for alt det ny, det fagre og det sære,
som Blik af Blik i Sommersolen drak.

Nu bruser vilde Storme over Lande
og river Kransene, vi bandt, itu.
Nu hviler atter Tungsind paa den
Pande
jeg kyssed lys et dejligt, svundet Nu.
Vilhelmine Zahle.

Forslaget om Menighedsraad

og

Kvinderne.

Af U. Birkedal.

Under den nuværende Regering
har Kvindesagens Venner al Grund
til at nære lyse Forhaabninger. Første-
ministerens Tale ved Festen i Eks-
ercerhuset pegede tydeligt i Retning
af en Udvidelse af den kommunale
Valgret, og det er utænkeligt, at
Kvindernes naturlige Krav paa Lige-
stilling med Mændene ikke skulde
finde Tilslutning i det folkevalgte
Ting, om end det privilegerede Første-
kammer holder igen saa længe som
muligt.

Imidlertid vil der i den allernær-
meste Fremtid, uden al Tvivl i den
Samling, som nu er begyndt, komme
til at foreligge Spørgsmaal om Kvin-
dernes kirkelige Valgret, og hvad
Omfanget af denne Valgret angaar
vil den blive betydeligt større end
den kommunale, der selvfølgelig for
Kvinder som for Mænd bliver knyt-